

Tanítási tervezet

Az óra időpontja: 2019. 12.06. 8:00-8:45

Iskola, osztály: Váci utcai Ének-zenei Általános iskola, 7. Z

Iskola neve és címe: Váci Utcai Ének-zenei Általános iskola, 1056 Bp. Váci utca 43.

Tanít: Tóth Réka Éva

Vezető tanár: Kövesdi József

Témakör megnevezése: az Afrikai kontinens megismerése

Tanítási egység (téma) címe: **Afrika helyzete a Földön, határai és partvonala**

Az óra (jellemző) típusa: új ismeretet feldolgozó, témabevezető óra

1. Tantervi követelmények

1.1. A tanítási óra oktatási céljai:

Afrika a kontinensek sorában, elhelyezése a Földön (nevezetes szélességi-és hosszúsági körökhöz képest), határainak és partvonalának megismerése , ezek térképen való elhelyezése, konkrét példák összekapcsolása általános fogalmakkal (Gibraltári-szoros, Szuezi csatorna), a kontinensen található éghajlati övek jellemzői, kontinens felfedezés és Teleki Sámuel munkássága

1.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

átfogó kép kialakítása Afrikáról, térbeli viszonyok megismerése térkép alapján, kontinens elhelyezése a bolygón, szélességi körök és az éghajlati övek sajátosságának ismételése, modellezés a téri érzékelés fejlesztéséért

1.3. A tanítási óra nevelési céljai:

a közös munkában való hatékony részvétel, egymás meghallgatása, fegyelmezett páros munkavégzés, együttműködés, kreatív gondolkodás – ötletelés, egymás elfogadásának képessége, téri érzékelés fejlesztése

1.4. Oktatási követelmények:

a. Fogalmak:

- új fogalmak: tagolt- és tagolatlan partszakasz, tengersizor, csatorna, Gibraltári- szoros, Szuezi-csatorna, Teleki Sámuel
- topográfiai fogalmak: Földközi-t., Atlanti- óceán, Indiai- óceán, Vörös-tenger, Guineai-öböl, Madagaszkár, Szuezi-csatorna, Gibraltári-szoros, Ádeni-öböl, Szomáli-félsziget = Afrika szarva
- megerősítendő fogalmak: Ráktérítő, Baktérítő, Egyenlítő, kezdő hosszúsági kör, esőerdő, trópusi sivatag, Száhel-övezet, Szahara, passzátszél-rendszer

- b. Folyamatok:
- új folyamatok: Afrika határainak kialakulása és jelenlegi formálódása, kihasználhatósága, Afrika felfedezése
- megerősítendő folyamatok: földrajzi övezetesség kialakulása
- c. Összefüggések:
- új összefüggések: tengerszoros és gazdasági lehetőségei, partvonal típusa és kikötés lehetősége, Afrika felfedezésének nehézségei és természeti adottságai
- megerősítendő összefüggések: szélességi körök és éghajlati övek kialakulása, éghajlat és természetes növénytakaró jellegzetességei
- d. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek: videók megfigyelése, értő figyelem, térkép használat, lufin modellezés
- e. Fejlesztendő készségek, kompetenciaterületek:
kommunikációs kompetencia (páros munka),
szociális kompetencia (empátia gyakorlat), intellektuális kompetencia (kreatív gondolkodás), rajzolás lufira (térbeli érzékelés)
- f. Főbb tanulói tevékenységek:
egyéni munka, atlasz használat, jegyzet készítése a füzetbe, páros munka, értő figyelem, aktív részvétel

1.5. Koncentráció

Tárgyon belül:

Földrajzi övezetesség (forró övezet), Vízföldrajz (partszakaszok típusai), magyar utazók, kutatók (Teleki Sámuel)

Tárgyon kívül:

Vizuális nevelés – rajzolás a lufira

Történelem – Afrika felfedezése, Szuezi-csatorna története

Biológia – földrajzi övezetek jellegzetes biomjai, állatai

2. Szemléltető és munkaeszközök

LearningApps weboldal – tankockák, PPT diasor, Afrika domborzati falitérképe, atlasz, kontúrtérkép, szövegkiegészítő feladatlap, kinyomtatott képek

3. Felhasznált irodalom

Alexa P., Gruber L., Szöllősy L., Ütőné Visi J.: Földrajz 7. Tankönyv. Eszterházy Károly Egyetem, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, 2017

4. Mellékletek jegyzéke

- videók linkjei és a hozzá kapcsolódó feladatok kérdései
- kontúrtérkép
- szövegkiegészítő feladat szövege

Az óra felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
00-02	Jelentés, köszöntés Adminisztráció, hiányzók felírása Óra témájának ismertetése, vissza- és előre utalás hol is járunk földrajz tanulmányainkban (Övezetesség után, bolygónk kontinenseiről fogunk tanulni egyesével)	óra keretének felállítása, motiváció, inspiáció	megbeszélés	frontális tanári munka	-
02-07	Motiváció – videó vetítése Afrika tájairól, sokszínűségéről Ki járt már ezen a kontinensen? Mi az első három emléke, ami eszébe jut az utazásáról?	új ismeretek szerzése	szemléltetés, kérdezés	osztálymunka	videó
07-10	Afrika a kontinensek sorában területének nagysága, nevének eredete PPT dián ismertetve Mi lenne az a jelző, amelyet Afrika után raknál? „Afrika, a ____ kontinens.” Miért? – Páros munka érdekességek és metaforák gyűjtése	új ismeretek szerzése, kreatív gondolkodás	szemléltetés	frontális tanári munka, osztálymunka, páros munka	PPT, falitérkép
10-12	Részösszefoglalás Afrika a többi kontinens között, „leg-ek” összegyűjtése és lejegyzése a füzetbe	új ismeretek szerzése, eddig tanultak felidézése	tanultak összefoglalása, rögzítése	frontális tanári munka, osztálymunka	PPT
12-15	Afrika elhelyezése a bolygón Szélességi és hosszúsági körök segítségével Egy diák kimegy és megmutatja a falitérképen a kontinenset átszelő nevezetes köröket, majd a Google Earth segítségével is megnézzük a kontinens elhelyezkedését	meglévő ismeretek alkalmazása, térkép használat	térkép használat	egyéni munka	falitérkép, pálcá, Google Earth
15-20	Részösszefoglalás Felfújt lufin, amely a bolygót modellezi Afrika elhelyezése Nevezetes szélességi és hosszúsági körök berajzolása, majd a kontinens megrajzolása is, minél inkább ügyelve határainak jellegzetességére, partvonalaira	meglévő ismeretek alkalmazása	feladatmegoldás, modellezés	páros munka, frontális tanári munka	lufik, alkoholos tollak
20-22	Afrika éghajlatainak felidézése, forró övezet öveinek, jellemzőiknek ismétlése villám példákkal jellemzők összeszedése	meglévő ismeretek felidézése	kérdezés, megbeszélés	frontális tanári munka, osztálymunka	-
22-28	Afrika határainak összegyűjtése együtt tankocka és atlasz segítségével és ezek rögzítése a kiadott vaktérképen	új ismeretek szerzése, atlasz használat	térkép használat, feladatmegoldás	osztálymunka, egyéni munka	vaktérképek, tankocka

	egy-egy diák kijön és beírja a tankockába a helyes elnevezést miután az atlaszban kikereszte a határon található terület nevét, minden tanuló jelöli a saját vaktérképén a határokat				
28-32	Új fogalmak feljegyzése a füzetben – tagolt és tagolatlan tengerpart Hogy tudnánk megfogalmazni legjobban ezeket a fogalmakat? Padtárssal ötletelés, majd néhány ötlet meghallgatása és ezek után a definíciók kivetítése (PPT-n képekkel együtt) és lejegyzése a füzetbe Melyik típus, milyen kinézetű, kihasználhatóságú partszakaszt jelent?	új ismeretek szerzése, kreatív gondolkodás	kérdezés, megbeszélés, magyarázat	frontális tanári munka, osztálymunka, páros munka	képek és definíciók PPT-n
32-37	tengerszoros, csatorna fogalma Gibraltár elhelyezkedése, terület fennhatósága Szuezi csatorna története, a róla szóló videó megnézése alatt feladatlap kitöltése világ különböző pontjain több tengerszoros keresése és megnevezése az atlasz alapján, geopolitikai jelentőségük kiemelése	új ismeretek szerzése	szemléltetés, feladatmegoldás, megbeszélés	frontális tanári munka, osztálymunka, egyéni munka	PPT
37-42	Afrika felfedezése, magyar utazók általános jellemzők ismertetése PPT diákkal (legkésőbb feltérképezett kontinens, zuhatagok, bennszülött törzsek, szélsőséges éghajlati adottságok), szövegkiegészítő feladat Teleki Sámuelről atlasz segítségével (történet a hazapostázott ujjról)	új ismeretek szerzése, térkép használat	feladatmegoldás	páros munka, frontális tanári munka	PPT, feladatlapok, atlasz
42-44	összefoglalás Visszaütalás az óra elejére, fogalmazza át mindenki az órán írt mondatát, hogy az egy órán tanult információt tartalmazzon „Afrika, a _____ kontinense.” Néhány megoldás meghallgatása, a legfontosabb tanult pontok felsorolása ennek köszönhetően.	tanult ismeretek felidézése, összefoglalás	megbeszélés	páros munka, frontális tanári munka	-
44-45	értékelés, házi feladat Vaktérkép beragasztása a füzetbe és megtanulása, fogalmak memorizálása példákkal Dec. 6.-a reggelén, mandarin kiosztása az ajtónál	órai keret lezárása, értékelés	megbeszélés	frontális tanári munka, osztálymunka	mandarinok, pecsét

Videó - Motivációs eszközként az óra elején. (0:21-3:15)

Megfigyelési szempont:

Írj 3 gondolatot, melyeket a videó eszedbe juttat Afrika természeti adottságairól.

https://www.youtube.com/watch?v=fzBVPKU_qX8

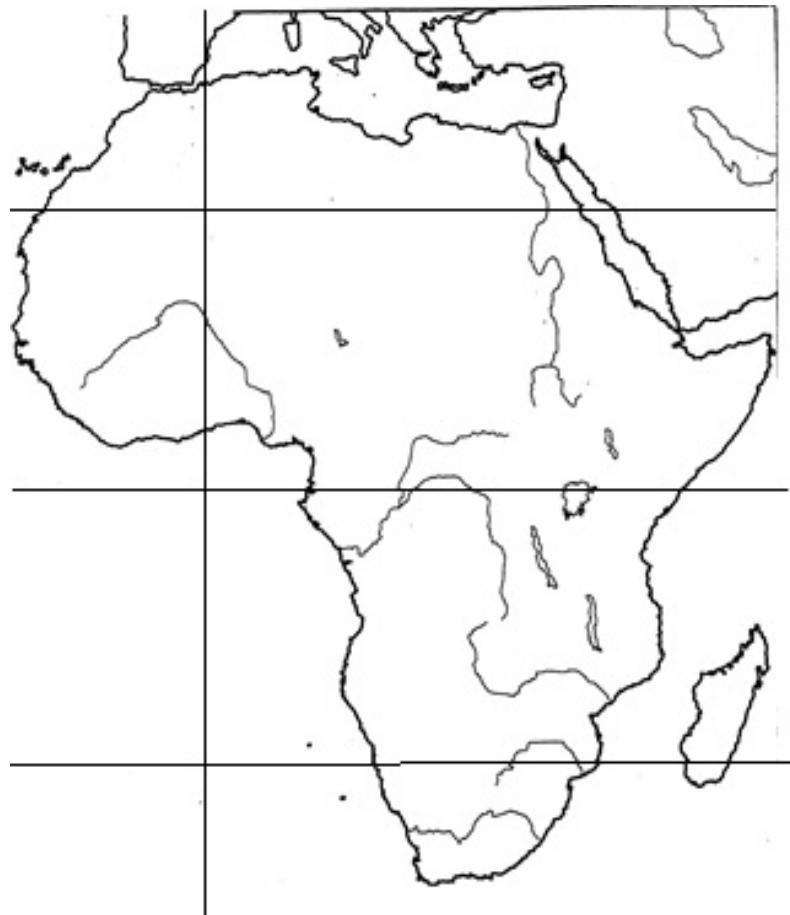
Videó – a Szezei csatorna újjáépítéséről 2015-ben (-00:40ig)

Megfigyelési szempontok:

1. Milyen céllal építették újjá a csatornát?
2. Hányan dolgoztak és mennyi idő alatt végeztek a csatorna újjáépítésén?
3. Milyen színekből áll az egyiptomi zászló?
4. Mit akarnak építeni a csatornára a következő 10 évben?

<https://www.youtube.com/watch?v=w1kGeeKNqPk>

Vaktérkép a kontinens határainak, tájainak berajzolásához:

Szövegkiegészítő feladat páros munkában a legnagyobb magyar Afrika kutatóról;

Teleki Sámuel (1845-1916) meghatározó szerepet játszott a _____-afrikai-árok és az azt övező vulkanikus hegycsoportok feltérképezésében. 1888-ban érte el azt az állóvizet, amelyet az osztrák trónörökös től _____-tónak (1975-től Turkána tó) nevezett el. Egy kisebb tavat is felfedezett expedíciója során, amelynek a Stefánia tó nevet adta. A Teleki az egyetlen magyar földrajzi név, amellyel _____ térképén találkozhatunk. Egy ___ m magas aktív tűzhányó "érdemelte ki" a kiváló magyar felfedező nevét.